

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Program 2006:

„Dezvoltarea unui sistem cuprinzător de statistică judiciară și a unui sistem obiectiv de monitorizare a performanței judiciare”, finanțat de programul PPIBL al Băncii Mondiale

1. Cadrul general

După cum este cunoscut, o consecință firească a derulării proiectului mai-sus amintit o reprezintă selectarea și stabilirea unei ordini de priorități privind acele recomandări și propuneri formulate de expertul internațional, care pot fi puse în practică de CSM. Acest aspect va fi monitorizat și de experții Băncii Mondiale, în perioada următoare, el reprezentând una dintre condiționalitățile pentru derularea proiectului PAL 3. Obiectivul cărui a se subscrie este, de altfel, unul de maximă importanță pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin CSM în aplicarea Strategiei de reformă a sistemului judiciar și a obligațiilor asumate față de oficialii europeni și donorii internaționali - **“Creșterea responsabilității sistemului judiciar și dezvoltarea unui mecanism de evaluare a performanței judiciare” (v.anexa 1).**

În acest context, după aprobarea de către Plenul CSM a raportului final elaborat de expertul internațional, dl.Jesper Wittrup, în aprilie 2006, au fost trimise note interne către departamentele CSM cu responsabilități în domeniu (DRUO, Direcția Legislație, Secretarul General), cu solicitarea de a se face propuneri pentru îndeplinirea măsurilor mai-sus precizate. Răspunsurile primite au fost, desigur, favorabile, însă a devenit evidentă necesitatea stabilirii unor responsabilități concrete de coordonare a aplicării rezultatelor, la nivel unitar, precum și de asumare a unui calendar de lucru în acest sens.

2.Propunere concretă de organizare a coordonării aplicării rezultatelor, la nivelul CSM

În considerarea celor mai-sus precizate, precum și a sintezei principalelor recomandări și propuneri pe care le formulăm în acest document – și care vor constitui punctul de plecare în implementarea proiectului – propunem ca, la nivelul CSM să se realizeze **un grup de lucru**, coordonat direct de Secretarul General și format din reprezentanți ai direcțiilor implicate în implementare: DRUO, DLDC, Biroul Informatică, Inspekția Judiciară, SRPRSP. Grupul de lucru,

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

prin consultarea instanțelor și parchetelor, va definitiva calendarul de implementare, cu obiective și termene precise, colaborând cu Ministerul Justiției pe domeniile specifice (cum sunt cele legate de îmbunătățirea ECRIS) și va raporta direct coordonatorului programului, Alexandrina Rădulescu. Expertul național al proiectului (Simona-Maya Teodoroiu) va oferi sprijin pentru definitivarea la timp și în bune condiții a aplicării recomandărilor formulate de expertul internațional și vor fi responsabile de raportarea tuturor acestor date către oficialii Băncii Mondiale, ai UMP-PAL din cadrul Cancelariei Primului Ministru etc.

3. Principalele recomandări și concluzii formulate în raport. Propuneri de aplicare a acestora

3.1. Evaluarea individuală a magistraților

Sunt evidențiate mai multe aspecte importante care trebuiesc îmbunătățite, unele chiar paradoxale (cum ar fi aceea că, deși, potrivit evaluărilor care se realizează la acest moment, majoritatea magistraților au o activitate excelentă, impresia publică generală asupra întregului sistem judiciar nu corespunde rezultatelor evaluării), pornindu-se de la ideea că obiectivul evaluării individuale trebuie să fie, înainte de toate, acela de a-i stimula pe magistrați să se autoperfecționeze, iar faptul că majoritatea judecătorilor și procurorilor primesc calificativul „foarte bine” nu este de natură să îi stimuleze în procesul autoperfecționării.

Sistemul de evaluare este menit să îmbunătățească performanța profesională a magistraților, să crească eficiența activității instanțelor și parchetelor și să sporească încrederea publicului în justiție – obiective încă nerealizate la acest moment. Totodată, evaluarea individuală trebuie să ofere un bun feedback, care să genereze, dacă este nevoie, anumite ameliorări ale comportamentului și activității judecătorilor și procurorilor.

Rezumatul recomandărilor privind evaluările individuale

Recomandare	Scop	Grad de prioritate
1. Dezvoltarea unor repere specifice pentru procesul de evaluare	Evaluatorii să folosească o abordare unitară în procesul de evaluare	Ridicat
2. Reperetele trebuie să	Preocuparea sporită	Ridicat

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

determine evaluatorii și pe cei evaluați să discute amănunțit diferitele aspecte ale performanței, să recunoască faptul că nu există ceea ce s-ar putea numi performanța perfectă și să discute, de asemenea, despre ce trebuie făcut pentru îmbunătățirea acesteia	pentru sprijinirea și încurajarea autoperfecționării.	
3. Stabilirea unei echipe restrânse de „experți” evaluatori care vor oferi asistență, îi vor învăța pe evaluatori cum să evalueze și vor monitoriza procesul de evaluare	Evaluatorii trebuie să folosească o abordare unitară în procesul de evaluare Evaluatorii trebuie să aibă obligația de a distinge între diferitele niveluri de performanță	Ridicat
4. Eliminarea posibilității de a destitui un judecător din cauza unor rezultate proaste la evaluare	Consolidarea independenței justiției	Ridicat
5. Criteriile de evaluare să reflecte „profilul magistratului”	Evitarea transmiterii unor semnale diferite în ceea ce privește așteptările referitoare la comportamentul magistraților	Ridicat
6. Stabilirea unei noi baze de notare	Pentru a înlesni evaluatorilor să facă distincție	Mediu
7. Eliminarea numărului de casări ca factor de evaluare individuală a judecătorilor	Pentru consolidarea independenței justiției	Mediu

Având în vedere recomandările sintetizate mai-sus, **propunem** ca aplicarea lor să fie prioritizată și abordată într-un mod unitar, astfel încât să nu se realizeze

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

numai unele, în timp ce altele să rămână în așteptare (spre ex., eliminarea criteriului de evaluare privitor la numărul de casări sau a posibilității de a înlătura un magistrat din sistem datorită rezultatelor slabe obținute la evaluare, trebuie să se realizeze concomitent cu aplicarea reperelor detaliate de evaluare, care să reflecte, între altele, aspecte specifice ale profilului magistratului).

Astfel, cât privește recomandarea nr.1 – având în vedere că în toamna acestui an se va derula un alt proiect finanțat de Banca Mondială referitor la pregătirea evaluatorilor magistraților, procesul de îmbunătățire a aspectelor mai-sus precizate se află în curs de derulare și va fi completat cu noi propuneri și elemente la finele celui de-al doilea proiect. Totuși, până atunci trebuie stabilită o ordine de priorități: ce poate fi făcut inițial; stadiul și activitatea grupurilor de lucru relevante; propunerile lor. Termen intermediar: septembrie 2006. Termen final: martie 2007.

În privința recomandării nr.2 – propunem modificarea legislației în materie (regulament etc.). Termen: octombrie 2006.

Recomandarea nr.3 va fi aplicată, în principal, prin implementarea programului „Crearea unei rețele de formatori în scopul de a asigura pregătirea membrilor comisiilor responsabile cu evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor” și prin rezultatele obținute la grupurile de lucru (se vor extrage acele elemente concrete), alte inițiative ale CSM în materie. Termen intermediar: octombrie 2006. Termen final: martie 2007.

Recomandările nr.4 și 7 se aplică prin promovarea unor propuneri de lege ferenda, de către direcția de profil a CSM, în urma hotărârii Plenului. Termen: martie 2007.

În privința recomandării nr. 5 - se vor utiliza recomandările grupurilor de lucru, în special cel coordonat de d-na Rădulescu.

Cât privește recomandarea nr.6 - stabilirea unei baze de notare propunem să se realizeze ca o etapă finală a aplicării recomandărilor acestui proiect, având în vedere și rezultatele obținute în alte activități/grupuri de lucru ale CSM. Termen final: aprilie 2007.

3.2. Statistica judiciară

Principalele aspecte semnalate în raport privesc faptul că, pe de o parte, raportarea statistică standard ar trebui să se bazeze pe categorii statistice simple și solide și, pe de altă parte, o prioritate de grad zero trebuie să fie automatizarea/informatizarea completă a sistemului judiciar și dotarea ECRIS cu un modul statistic care să ducă la eliminarea înregistrării/evidenței manuale.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Rezumatul recomandărilor privind statistica

Recomandare	Scop	Grad de prioritate
1. Reducerea numărului de categorii statistice de bază pentru clasificarea cauzelor	A face ca analiza datelor statistice să fie mai puțin complicată. A evita ca o cauză să fie încadrată în mai multe categorii. A minimiza necesitatea revizuirii permanente a categoriilor.	Ridicat
2. Dezvoltarea ECRIS pentru a permite introducerea unor informații mai detaliate cu privire la aspecte importante ale cauzelor (de exemplu, toate capetele de acuzare în cauzele penale ar trebui înregistrate).	A permite consultări ad hoc ale bazei de date atunci când sunt necesare informații detaliate	Mediu
3. Dezvoltarea unui modul statistic al ECRIS, care va oferi toate rapoartele standard pe care trebuie să le transmită instanțele	A face ca raportarea să fie mai rapidă, mai puțin predispusă la erori și mai puțin consumatoare de timp	Ridicat

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

4. Stabilirea unor repere specifice care să permită să se distingă între diferitele tipuri și categorii de cauze atunci când se fac înregistrările statistice		Ridicat
5. Stabilirea unui sistem pentru auditări interne ale înregistrărilor statistice		Ridicat
6. Stabilirea unui sistem pentru auditări externe ale înregistrărilor statistice		Mediu
7. Încurajarea experților în statistică și a grefierilor să contacteze CSM ori de câte ori au nelămuriri în ceea ce privește înregistrarea statistică. Publicarea pe website-ul CSM a unui set de întrebări frecvente.	A asigura o înregistrare corectă, de încredere și uniformă a datelor statistice	Mediu
8. Încurajarea creării unor rețele locale între experții pe statistică etc. pentru a facilita schimbul de experiență		Ridicat
9. Intensificarea/îmbunătățirea formării profesionale a experților pe statistică		

De asemenea, se recomandă adoptarea de măsuri pentru consolidarea capacității instituționale a CSM de a gestiona statistica judiciară (crearea unui departament specializat și angajarea de personal suplimentar). De altfel, cele mai multe recomandări privind statistica judiciară sunt corelate cu cele privind indicatorii de performanță (v. mai jos).

Ținând cont de cele de mai-sus, **propunem:**

- Recomandările nr. 1 și 4 pot fi aplicate prin propuneri de modificare a legislației aplicabile (regulamente CSM ș.a.), în baza unor analize temeinice realizate de CSM. În acest sens, propunem consolidarea departamentului specializat în statistică la nivelul CSM (un birou sau chiar un serviciu de statistică, în cadrul serviciului de resort, respectiv al Direcției Resurse Umane și Organizare), prin angajarea de personal suplimentar, calificat în mod corespunzător, și stabilirea unei forme de colaborare a CSM cu experții pe profil ai Institutului Național de Statistică, eventual pe bază contractuală, în scopul de a obține sprijin concret în ce privește simplificarea indicatorilor statistici, mai buna lor utilizare și aplicarea unor metode moderne, utilizate la nivel european (inclusiv cele folosite de

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Eurostat, acolo unde este cazul). De asemenea, va trebui să se realizeze o corelare a activității CSM în materie cu cea MJ (inclusiv eventuala expertiză externă de care MJ va beneficia). Termen intermediar: octombrie 2006. Termen final: martie 2007.

- Recomandările 2 și 3 se referă mai ales la responsabilități ale MJ în procesul de informatizare, dar presupun, în ceea ce privește îmbunătățirea ECRIS, o cooperare strânsă între persoanele responsabile din cadrul MJ și cele din cadrul CSM. **Propunem**, în acest sens: *detașarea la CSM a 1-2 magistrați cu experiență în derularea unor programe pilot avansate, privind soft-ul sistemului judiciar și constituirea unui grup de lucru*, format din acești magistrați și reprezentanți ai departamentelor de specialitate ale CSM (DRUO, Biroul Informatică), care să elaboreze propunerile de actualizare a ECRIS, în colaborare cu experții MJ și ținând cont de propunerile curților de apel și ale parchetelor de pe lângă acestea, ale ÎCCJ și Parchetului de pe lângă ÎCCJ etc. Termen intermediar: septembrie 2006. Termen final: martie 2007.
- Grupul de lucru mai-sus precizat va fi responsabil și pentru realizarea recomandărilor nr.5 și 6. Termen final: noiembrie 2006.
- Recomandarea nr.7 poate fi pusă în aplicare rapid, prin crearea unei ferestre de dialog, pe site-ul CSM, destinate statisticienilor și grefierilor cu atribuții în domeniu. Termen: iulie 2006.
- Recomandările nr.8 și 9 presupun propuneri concrete care să fie elaborate de grupul de lucru mai-sus amintit, cu colaborarea ȘNG cât privește programa de pregătire și calendarul acesteia. Termen: septembrie 2006.

3.3.Indicatori de performanță

La modul ideal, datele referitoare la performanță și cele statistice privind organizațiile publice, ar trebui să furnizeze managerilor publici, angajaților, utilizatorilor, politicienilor, cercetătorilor și altor actori implicați informații relevante și de încredere, pe baza cărora aceste categorii de persoane să fie capabile a lua decizii mai bune și de a-și forma percepții corecte asupra serviciilor prestate de aceste instituții.

Recomandarea formulată în raport este aceea ca stabilirea indicatorilor de performanță judiciară să se realizeze cu privire la: 1) limite de timp ; 2)

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

încărcătură/volum de activitate și productivitate ; 3) evaluarea externă a calității și serviciului furnizat ; 4) evaluarea internă a calității și serviciului furnizat.

Indicatorii menționați mai jos sunt analizați în detaliu în cuprinsul raportului. Se formulează, de asemenea, **recomandarea** ca indicatorii să fie completați cu standarde, pentru că evaluarea necesită cu necesitate termeni de comparație.

Astfel de standarde pot fi stabilite pe baza performanțelor din trecut, a performanțelor altor instanțe, a unui standard profesional sau pe baza așteptărilor utilizatorilor, a publicului, a politicienilor.

Fără un astfel de termen de comparație este absolut imposibil a se determina performanțele, fie bune, fie slabe, ale unei instanțe. *În linii generale este recomandabil ca standardele să fie elaborate cu consultarea celor mai importanți actori implicați (de exemplu, reprezentanții profesiilor juridice și ai Ministerului de Justiție) și să fie reevaluate la intervale regulate.*

În ceea ce privește standardele de timp, acestea trebuie să reflecte limitele rezonabile pentru cetățeni în cadrul cărora se ajunge la o decizie promptă și corectă cu privire la cele mai multe cauze de un anumit tip.

Astfel, **se recomandă** ca standardele trebuie să fie diferite în funcție de diferitele tipuri de cauze. Pentru a determina ceea ce este rezonabil pentru justițiabili din acest punct de vedere, oficialii instanțelor, care stabilesc standardele de timp, trebuie să aibă în vedere că orice interval de timp scurs înafara celui rezonabil cerut pentru pledoarie, cercetare și incidente procedurale este de neacceptat și trebuie eliminat.

Indicatori de performanță recomandați

Indicatori	Descriere
1a	Timpul de soluționare a cauzei: Procentul cauzelor soluționate (de o anumită instanță) în cadrul standardelor de timp stabilite (diferite în funcție de categoriile de cauze)
1b	Încărcătura/stocul de dosare: Procentul cauzelor <i>pendinte</i> care depășesc standardele de timp stabilite
1c	Durata totală a procedurilor: Procentul cauzelor soluționate în cadrul standardelor de timp stabilite
1d	Numărul mediu de zile consumate/petrecute în diversele stadii de soluționare a cauzei (în cazurile în care durata de soluționare depășește un an de zile)

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

1e	Numărul mediu al ședințelor de judecată pentru cauzele soluționate
2a	2a1) Numărul „ideal” de judecători pe care trebuie să-l aibă fiecare instanță, având în vedere numărul de cauze și importanța/ponderea lor în ultimii 3 ani (comparat cu numărul existent de judecători, la fiecare instanță) 2a2) Numărul „ideal” de grefieri pe care trebuie să-l aibă fiecare instanță, având în vedere numărul de cauze și importanța/ponderea lor în ultimii 3 ani (comparat cu numărul existent de grefieri, la fiecare instanță)
2b	2b1) Numărul adițional al judecătorilor teoretic necesari într-o instanță dată pentru a scădea gradul de încărcare cu dosare până la volumul mediu de muncă 2b2) Numărul adițional de personal auxiliar cu normă întreagă teoretic necesar într-o instanță dată pentru a scădea volumul de muncă până la unul mediu
2c	2c1) „Productivitatea” judecătorilor în instanța A = (Numărul cauzelor soluționate în instanța A)/(Numărul judecătorilor din instanța A) 2c2) „Productivitatea” personalului auxiliar (calculată în mod similar)
3a	Procentul utilizatorilor serviciilor furnizate de instanțe, care s-au declarat în general mulțumiți de activitatea instanței, prin intermediul sondajelor de opinie
3b	Procentul utilizatorilor care, în cadrul sondajelor de opinie, se declară de acord cu afirmația potrivit căreia judecătorul/ii instanței respective demonstrează temeinică expertiză profesională și cunoaștere a legii
3c	Procentul utilizatorilor care , în cadrul sondajelor de opinie, se declară de acord cu afirmația potrivit căreia judecătorul/ii acționează într-un mod neutru și imparțial
3d	Procentul utilizatorilor care, în cadrul sondajelor de opinie, se declară de acord cu afirmația potrivit căreia cauzele sunt soluționate cu celeritate și în mod operativ/ prompt
4a	Indexul de casare: Numărul hotărârilor casate/Numărul hotărârilor atacabile

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

4b	Numărul casărilor imputabile/Numărul hotărârilor atacabile
4c	Media notelor acordate cu ocazia evaluării individuale a magistraților
4d	Notele acordate pentru calitatea motivării hotărârilor judecătorești (evaluate și măsurate de CSM)
4e	Indicatorul privind autoevaluarea

Recomandările formulate în raport se referă, de asemenea, la două aspecte generale:

1. „Standardele de productivitate” trebuie să indice câte dosare este de așteptat să soluționeze un judecător român în cursul unui an de zile, cu asumarea unui înalt nivel de calitate a soluțiilor și prin metode eficiente de lucru, dar respectând, în același timp, programul legal de lucru.

2. Stabilirea standardelor privind satisfacția utilizatorilor poate porni de la sondajul de opinie – pilot, aplicat în cadrul proiectului.

Sumar al recomandărilor privind indicatorii de performanță

Recomandare	Scop	Nivel al urgenței
1. Stabilirea standardelor de timp pentru cele mai importante categorii de cauze	Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat
2. Îmbunătățirea sistemului ECRIS astfel încât să furnizeze o măsurare mai detaliată (informațiile esențiale relevate în cadrul unui număr mai mare de indicatori de timp) a celerității și duratei de soluționare (în corelație cu recomandările formulate la	Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

pct.3.2 de mai-sus)		
3. Inițializarea mijloacelor de măsurare a duratei totale a procedurilor	Asigură posibilitatea monitorizării întregului proces, de la investiție până la rămânerea definitivă a hotărârii și executarea ei	Mediu
4. Identificarea celor mai importante etape în soluționarea cauzei. Stabilirea unor standarde de timp pentru fiecare etapă identificată	Asigură monitorizarea etapelor importante în soluționarea cauzelor Ajută la identificarea cauzelor întârzierilor în soluționarea dosarelor	Mediu
5. Finalizarea sistemului pentru măsurarea volumului de muncă	Asigură o alocare mai eficientă a personalului Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat
6. Stabilirea unui sistem suplimentar pentru măsurarea volumului de muncă prestată în cauzele soluționate	Asigură o alocare mai eficientă a personalului Facilitează procesul de evaluare a performanței	Scăzut
7. Stabilirea unui sistem pentru măsurarea și estimarea timpului de muncă necesar a fi prestat de personalul din instanțe	Asigură o alocare mai eficientă a personalului Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat
8. Stabilirea unor „standarde de productivitate”	Asigură o alocare mai eficientă a personalului Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat
9. Modificarea politicilor de resurse umane, astfel încât acestea să fie alocate în funcție de volumul de activitate	Asigură o alocare mai eficientă a personalului Facilitează procesul de evaluare a performanței	Ridicat
10. Stabilirea unor criterii clare și neechivoce, aplicabile situațiilor în care hotărârea pronunțată de un	Stabilirea indicatorilor de calitate	Mediu

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

<p> judecător de la o instanță inferioară/actul unui procuror de la un parchet de nivel inferior, sunt calificate ca „injuste” (imputabile)</p>	<p>pe baza evaluărilor interne</p>	
<p>11.Lansarea unor inițiative în vederea standardizării evaluării individuale</p>	<p>Stabilirea indicatorilor de calitate pe baza evaluărilor interne</p>	<p>Mediu</p>
<p>12.Dezvoltarea unei metodologii pentru autoevaluare și a unor sondaje de opinie privind satisfacția personalului instanțelor și parchetelor (v.punctul 3.4., mai jos)</p>	<p>Stabilirea indicatorilor de calitate pe baza evaluărilor interne</p>	<p>Ridicat</p>
<p>13.Dezvoltarea metodologiei de efectuare a sondajelor de opinie în rândul utilizatorilor (v.punctul 3.4., mai jos)</p>	<p>Stabilirea indicatorilor de calitate pe baza evaluărilor externe</p>	<p>Ridicat</p>
<p>14.Consolidarea capacității CSM de a analiza, interpreta și aplica informațiile statistice, precum și de a coordona dezvoltarea ulterioară a întregului sistem de măsurare a performanțelor (în corelație cu pct.3.2. de mai-sus)</p>	<p>Asigură o analiză profesionistă și completă a informațiilor Asigură aplicarea concretă a datelor privind performanța</p>	<p>Ridicat</p>

Se vor obține date de la grupurile de lucru: în ce stadiu se află cu fiecare recomandare, grupându-le după nivelul de urgență apreciat de expertul internațional sau pe care CSM îl consideră adecvat.

d.Sondajele de opinie

După cum se cunoaște, sondajele de opinie sunt folosite în mod frecvent pentru a oferi informații despre feedback-ul extern în statele membre ale Uniunii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Europene, fiind parte a bunelor practici care sunt recomandate a fi aplicate și de România.

Opinia autorului proiectului, dl. Jesper Wittrup, a fost aceea că *sistemul judiciar român suferă de lipsa feedback-ului de la justițiabili*. Mulți magistrați români se opun cu tărie ideii de indicatori de performanță bazați pe feedback extern. Aceasta se poate datora în parte unei neînțelegeri a modului în care ar trebui folosiți astfel de indicatori. Ideea nu este că justițiabilul are în mod necesar dreptate întotdeauna, dar nu trebuie privit ca lipsită de importanță opinia justițiabilului.

În cadrul proiectului finanțat de Banca Mondială (ca parte componentă a acestuia) au fost desfășurate sondaje de opinie la opt instanțe. Sondajele au fost realizate în parte pentru a strânge informații și a stabili care să fie așteptările de la viitoarele sondaje de opinie, și în parte pentru a demonstra, având în vedere opoziția puternică față de astfel de sondaje în rândul anumitor judecători, că astfel de sondaje pot fi foarte folositoare.

Sondajele au fost realizate la Judecătoria și Tribunalul din Brașov la data de 31 ianuarie 2006, la Judecătoria, Tribunalul și Curtea de Apel din Constanța, la data de 2 februarie și la Judecătoria, Tribunalul și Curtea de Apel din Suceava, la data de 16 februarie. Aceste instanțe au fost selectate mai degrabă întâmplător. S-a luat totuși în considerare faptul că instanțele erau foarte deschise și dispuse să participe la acest proiect pilot și, mai mult, că nici una din aceste instanțe nu avea probleme speciale sau grave.

Chestionarele au fost completate de 738 de respondenți. Sondajele au arătat că 72% din toți respondenții erau mulțumiți sau foarte mulțumiți (30%) de instanțe. Numai 12% au arătat că sunt foarte nemulțumiți. Comparativ cu nivelul scăzut de încredere a publicului despre care s-a discutat mai devreme, acesta trebuie considerat un rezultat pozitiv. Autorul raportului a arătat că și dacă sunt luați în considerare cei care au pierdut în instanță, mai mult de 50% dintre respondenți sunt de acord cu afirmația că „judecătorul/judecătorii au demonstrat profesionalism și cunoașterea legii”, precum și că „judecătorul/judecătorii au acționat în mod neutru și imparțial”.

Un studiu al comentariilor făcute de justițiabili sugerează că un număr relativ mare de justițiabili se plâng de modul în care se realizează programarea ședințelor de judecată, pe zile și ore (care nu este respectată) și de dificultățile legate de accesul la dosarele din arhivă.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

O primă **recomandare** a autorului este aceea ca instanțele să aibă inițiativa de a îmbunătăți aceste aspecte, conducând la sporirea în mod considerabil a nivelului de percepere a performanței și gradului de mulțumire a justițiabililor pentru serviciile publice oferite de instanțe.

Desigur, este important să fie avut în vedere principalul obiectiv al instanței - acela de a înfăptui justiția, nu de a avea justițiabili 100% satisfăcuți. Având în vedere care sunt atribuțiile pe care le au instanțele, cea din urmă variantă nu va fi posibilă. Sondajele de opinie pot totuși să ofere un feedback folositor, precum și informații legate de ceea ce ar trebui să facă o anumită instanță pentru a-și îmbunătăți imaginea.

Prin urmare, **recomandarea expresă** a autorului raportului este aceea ca ele să fie extinse la nivelul întregii țări, iar metodologia de aplicare și măsurare a rezultatelor să fie extinsă.

Pentru a sprijini instanțele în efortul de a îmbunătăți performanța a fost elaborat și un *chestionar special de autoevaluare*, inspirat de standardul european CAF pentru organizarea autoevaluării. Chestionarul este foarte potrivit pentru a completa sondajul de opinie și pentru a ajuta la direcționarea atenției către provocările manageriale și posibilitățile de perfecționare.

Recomandările autorului pleacă având în vedere gradul scăzut de încredere a publicului și suspiciunile față de sistem. Se arată că trebuie să se ia considerare posibilitatea ca un *organism independent/de consultanță* să înmâneze și să colecteze (precum și să analizeze) chestionarele pentru a evita orice posibile suspiciuni de mistificare/falsificare a acestora. În al doilea rând, *modul de redactare sau formulare a întrebărilor* cuprinse în chestionar *ar trebui testat pe focus-grupuri* formate din justițiabili/utilizatori ai justiției ca serviciu public, pentru a avea siguranța că aceștia înțeleg întrebările în același mod ca și cei care analizează răspunsurile primite.

În considerarea celor mai-sus precizate, **propunem:**

1. Constituirea unui sub-grup de lucru, la nivelul CSM, format din reprezentanții departamentelor cu atribuții în domeniu (DRUO, Inspekția judiciară, SRPRSP, Biroul de informare publică și relații cu mass-media) care să realizeze o consultare a instanțelor din toată țara și să elaboreze un calendar de redactare/îmbunătățire a chestionarelor.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

-
2. Adoptarea unei hotărâri a Plenului CSM cât privește modul în care sondajele să fie aplicate și gestionate, ținând cont și de modul în care experții Băncii Mondiale pregătesc și realizează aceste sondaje, referitoare la eficiența/rezultatele noului Proiect de sprijin al reformei justiției.

Termen intermediar: Septembrie 2006.

Termen final: martie 2007.

Dr.Simona-Maya Teodoroiu
National expert of the World Bank program

Alexandrina Rădulescu
Membru CSM cu activitate permanentă
Coordonator al proiectului